İSTANBUL
GÖRME ENGELLİLER ERİŞEBİLİRLİK EĞİTİM SOSYAL YAŞAM VE SPOR DERNEĞİ

GÖRME ENGELLİLER
PANDEMİ KILAVUZU

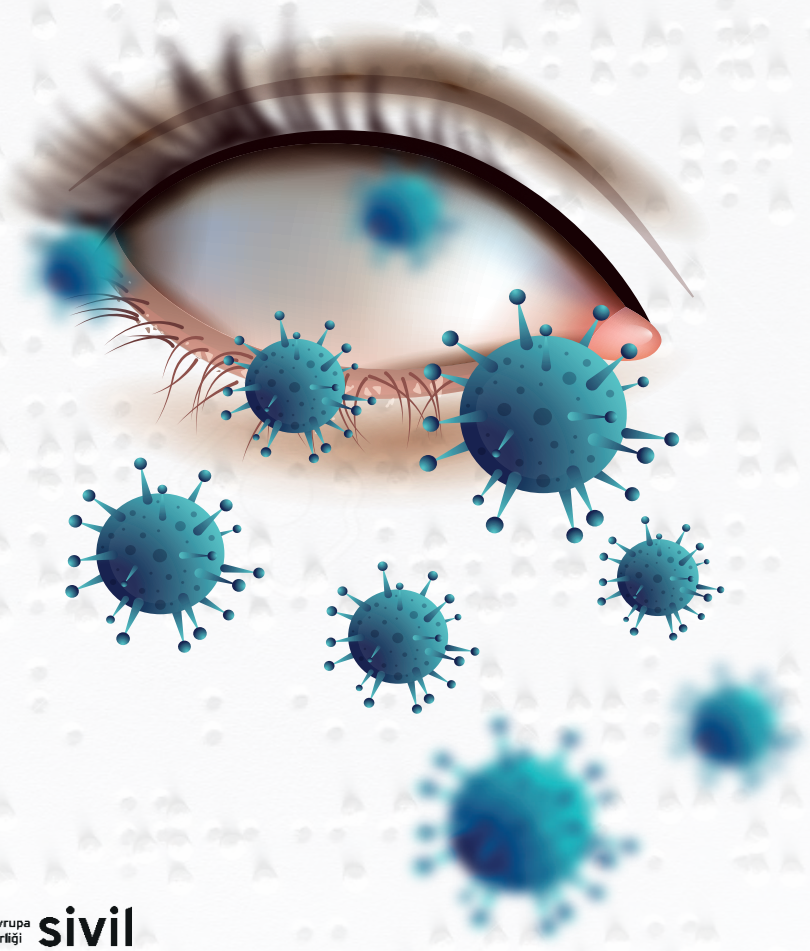

Avrupa Birliği sivil düşün

"Bu kılavuz, Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır.
İçeriğin sorumluluğu tamamıyla İstanbul Görme Engeliler Erişebilirlik Eğitim ve Sosyal Yaşam Derneği'ne aittir.
İçerik, AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

COVİD-19

Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19), ilk olarak Çin'in Vuhan Eyaleti'nde Aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüstür.

Salgın başlangıçta bu bölgedeki deniz ürünleri ve hayvan pazarında bulunanlarda tespit edilmiştir. Daha sonra insandan insana bulaşarak Vuhan başta olmak üzere Hubei eyaletindeki diğer şehirlere ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin diğer eyaletlerine ve diğer dünya ülkelerine yayılmıştır.

Koronavirüsler, hayvanlarda veya insanlarda hastalığa neden olabilecek büyük bir virüs ailesidir. İnsanlarda, birkaç koronavirüsün soğuk

algınlığından Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS) ve Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS) gibi daha şiddetli hastalıklara kadar solunum yolu enfeksiyonlarına neden olduğu bilinmektedir. Yeni Koronavirüs Hastalığına SAR-CoV-2 virüsü neden olur.

Belirtileri Nelerdir?

Belirtisiz olgular olabileceği bildirilmekle birlikte, bunların oranı bilinmemektedir. En çok karşılaşılan belirtiler ateş, öksürük ve nefes darlığıdır. Şiddetli olgularda zatürre, ağır solunum yetmezliği, böbrek yetmezliği ve ölüm gelişebilmektedir.

Nasıl Bulaşır?

Hasta bireylerin öksürmeleri aksırmaları ile ortama saçılan damlacıkların

solunması ile bulaşır. Hastaların solunum parçacıkları ile kirlenmiş yüzeylere dokunulduktan sonra ellerin yıkanmadan yüz, göz, burun veya ağıza götürülmesi ile de virüs alınabilir. Kirli ellerle göz, burun veya ağıza temas etmek risklidir.

Kimler Daha Fazla Risk Altında?

COVID-19 enfeksiyonu ile ilgili şimdiye kadar edinilen bilgiler, bazı insanların daha fazla hastalanma ve ciddi semptomlar geliştirme riski altında olduğunu göstermiştir.

Vakaların yüzde 80'i hastalığı hafif geçirmektedir.

Vakaların %20’si hastane koşullarında tedavi edilmektedir.

Hastalık, genellikle 60 yaş ve üzerindeki kişileri daha fazla etkilemektedir.

Hastalıktan En Çok Etkilenen Kişiler:

60 yaş üstü olanlar

Ciddi kronik tıbbi rahatsızlıkları olan insanlar:

Kalp hastalığı

Hipertansiyon

Diyabet

Kronik Solunum yolu hastalığı

Kanser gibi

Sağlık Çalışanları

Çocuklar Risk Altında Mı?

Dünya genelindeki tüm insanlar gibi çocuklarda risk altındadır. Çocuklar yetişkin insanlar ve kronik rahatsızlığı olan insanlara göre daha az risk altında olmalarına rağmen Dünya genelinde

maalesef çocuklarla ilgili ölümlerde görülmüştür.

Çocuklarda şimdiye kadar ölüm görülmemiştir.

Hamileler Risk Altında Mı?

COVID-19 enfeksiyonu gelişen gebe kadınlarda hastalığın ciddiyeti konusunda sınırlı bilimsel kanıt vardır.

Bununla beraber hamilelerde risk grubunda yer almaktadırlar.

Tanı Nasıl Konur?

Yeni Koronavirüs tanısı için gerekli moleküler testler ülkemizde mevcuttur. Tanı testi sadece Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Ulusal Viroloji Referans Laboratuvarında ve belirlenmiş Halk Sağlığı Laboratuvarlarında yapılmaktadır.

Korunma Yolları Nelerdir?

Mümkün olduğu kadar yurtdışına yolculuk yapılmaması önerilmektedir. Yurtdışına çıkışın zorunlu olduğu durumlarda aşağıdaki kurallara dikkat edilmelidir:

Akut solunum yolu enfeksiyonlarının genel bulaşma riskini azaltmak için önerilen temel ilkeler Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) için de geçerlidir. Bunlar;

El temizliğine dikkat edilmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptiği kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

Eller yıkanmadan ağız, burun ve gözlerle temas edilmemelidir.

Hasta insanlarla temastan kaçınmalıdır (mümkün ise en az 1m uzakta bulunulmalı).

Özellikle hasta insanlarla veya çevreleriyle doğrudan temas ettikten sonra eller sık sık temizlenmelidir

Hastaların yoğun olarak bulunması nedeniyle mümkün ise sağlık merkezlerine gidilmemeli, sağlık kuruluşuna gidilmesi gereken durumlarda diğer hastalarla temas en aza indirilmelidir.

Öksürme veya hapşırma sırasında burun ve ağız tek kullanımlık kağıt mendil ile örtülmeli, kağıt mendilin bulunmadığı durumlarda ise dirsek içi kullanılmalı, mümkünse kalabalık yerlere girilmemeli,

eğer girmek zorunda kalınıyorsa ağız ve burun kapatılmalı, tıbbi maske kullanılmalıdır.

Çiğ veya az pişmiş hayvan ürünleri yemekten kaçınılmalıdır. İyi pişmiş yiyecekler tercih edilmelidir.

Çiftlikler, canlı hayvan pazarları ve hayvanların kesilebileceği alanlar gibi genel enfeksiyonlar açısından yüksek riskli alanlardan kaçınılmalıdır.

Seyahat sonrası 14 gün içinde herhangi bir solunum yolu semptomu olursa maske takılarak en yakın sağlık kuruluşuna başvurulmalı, doktora seyahat öyküsü hakkında bilgi verilmelidir.

KORONAVİRÜSÜN YAYILMASINA KARŞI KORUYUCU 15 KURAL

1. Ellerinizi sık sık su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca ovalayarak yıkayın.
2. Öksürme veya hapşırma sırasında ağzınızı ve burnunuzu tek kullanımlık mendille kapatın. Mendil yoksa dirsek içini kullanın.
3. Ellerinizle, ağzınıza, burnunuza ve gözlerinize dokunmayın.
4. Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle aranıza en az 3, 4 adım mesafe koyun.
5. Yurt dışı seyahatlerinizi erteleyin ya da iptal edin.
6. Yurt dışından dönüşte ilk 14 günü evde geçirin. Ziyaretçi kabul etmeyin. Evde kendinizi izole edin. İzole edilmiş kişinin odasına maskesiz girmeyin.
7. Bulunduğunuz ortamları sık sık

havalandırın.

8. Sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.

9. Havlu gibi kişisel eşyaları ortak kullanmayın.

10. Kıyafetlerinizi yüksek ısıda yıkayın.

11. Tokalaşma, sarılma gibi yakın temaslardan kaçının.

12. Güçlü bir bağışıklık sistemi için bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzeninize dikkat edin.

13. Soğuk algınlığı belirtileriniz varsa, yaşlılar ve kronik hastalığı bulunanlarla temas etmeyin. Maske takmadan dışarı çıkmayın.

14. Düşmeyen ateş, öksürük ve nefes almada zorluk gibi şikayetleriniz varsa, maske takarak bir sağlık kuruluşuna başvurun

15. Maskesiz kesinlikle dışarıya çıkılmaması gerekiyor. Dezenfektan kullanımlarına özen gösterilmesi gerekmektedir.

KORONAVİRÜS SÜRECİNDE GÖRME ENGELLİLERİN ÇALIŞMA VE YAŞAM KOŞULLARI (*)

1. Olağandışı dönemler de dahil olmak üzere, görme engelli vatandaşların çalışma hakkını kullanabilmesi ve toplumdan izole olmadan üretime aktif olarak katılabilmesi savunduğumuz bir olgudur. Bununla birlikte, en temel insan hakkı olan yaşama hakkının güvence altına alınabilmesi için salgın hastalıkla mücadele gibi durumlarda birtakım tedbirler alınması ve yeni yöntemler geliştirilmesi kaçınılmazdır. Nitekim ülkemizin de taraf olduğu BM Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin "Risk Durumları ve İnsani Bakımdan Acil Durumlar"

başlıklı 11. maddesi, bu tür olağandışı dönemlerde engellilerin güvenliğinin sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Dolayısıyla görme engellilerin çalışma koşulları belirlenirken salgın hastalığın bölgedeki seyri, işyerlerinin özellikleri ve işin niteliği gibi faktörler göz önünde bulundurulmalıdır. Engellilerin işyerlerinde çalışmaya devam etmesi, mesai saatlerinin yeniden belirlenmesi, esnek veya uzaktan çalışma ve idari izin gibi tedbirlerden hangisinin nasıl uygulanacağı, İl Pandemi Kurulları, görme engelli personel, işverenler ve engellilik alanında faaliyet yürüten STK temsilcilerinin görüşleri de alınarak belirlenmelidir.

2. Ülkemizde COVİD-19 vakalarının görülme durumu her bölgede aynı değildir. Bazı bölgelerde normalleşme adımları kapsamında daha fazla esnek uygulamalara rastlanırken, vaka

sayılarının azalma göstermediği yerlerde yeni tedbirlere başvurulması gerekebilir. Dolayısıyla görme engelli bireylere yönelik çalışma koşulları hakkında alınabilecek tedbirlerin farklılık göstermesi kaçınılmaz olduğundan, uygulanacak politikalar ulusal olmaktan çok esnek biçimde bölgesel olarak kurgulanmalı, bireysel ihtiyaçların değişebileceği gözetilmeli ve yeni durumlara karşı bunların tekrar ele alınmayı gerektirebileceği öngörülmelidir.

3. Ülkemizdeki erişilebilirlik şartlarının durumu ve toplum yapısı dikkate alındığında; görme engellilerin toplu taşıma araçlarına binmek, nesneleri dokunarak algılamak ve çevresindeki insanlarla etkileşim halinde bulunmak gibi kendisinden kaynaklı olmayan durumlar nedeniyle fiziksel mesafeyi koruyabilmek için daha fazla dikkat etmesi gerektiği bir gerçekliktir.

Dolayısıyla görme engelli bir kişinin çalışmak için işyerine giderken toplu taşıma araçlarına ihtiyaç duymayacağı yöntemler geliştirilmesi bir öncelik olmalıdır. Ayrıca kurumların mesai saatleri farklı hale getirilerek toplu taşıma araçlarındaki yoğunluğun azaltılması, herkes için kapsayıcı bir çözüm olabilir. Diğer taraftan esnek çalışma modeli de bu dönemde tercih edilebilecek bir yöntem olarak değerlendirilmektedir.

4. İşyerinde çalışan görme engelli personelin fiziksel mesafeyi koruyabileceği çalışma ortamları oluşturulmalı; salgın dönemine ilişkin işyerinde alınan tedbirler ayrıntılı olarak açıklanmalı; başta yemekhane ve kantin gibi yerler olmak üzere tüm alanlarda temastan kaçınılmalı; yeteri kadar maske ve hijyen malzemeleri temin edilerek görme engelli kişinin bunlara rahatlıkla erişebilmesi

sağlanmalı; bilgilendirici levha ve işaretler görme engelli personelin algılayabileceği şekilde uyarlanmalı; ihtiyaç duyulan makul uyumlaştırma adımları atılmalıdır. İşyerlerinde bulunan tırabzanlar, kapılar, masalar, tuvaletler, koltuklar, asansör düğmeleri ve dokunsal tabelaların temizliğine dikkat edilmelidir. Sosyal mesafeyi korumak için fiziksel temastan ziyade sözlü olarak rehberlik yapılabilir. Yönlendirme biçimi olarak (saat yönü kullanmak gibi) görme engelli çalışanla birlikte sahip olduğu alışkanlıklar doğrultusunda uygun yönlendirme şekli belirlenebilir.

5. Pandeminin seyrine paralel olarak; işin niteliği işyerinde bulunmayı zorunlu kılmıyorsa, salgının durumuna bağlı olarak bir süre daha uzaktan çalışma sisteminin uygulanması sağlanabilir. Bu noktada, Cumhurbaşkanlığı'nın 2020 yılını "Erişilebilirlik yılı" ilan

etmesi ve mevzuatta bilgiye erişimin bir hak olarak tanınması da göz önünde bulundurularak, sistemlerin ivedilikle ekran okuyucu ve ekran büyültme gibi destek teknolojileriyle kullanılabilmesini sağlayacak erişilebilirlik düzenlemeleri hayata geçirilmelidir. Ayrıca sistemlerin kişisel bilgisayarlar üzerinden erişimini sağlayacak düzenlemeler veya uzaktan erişim için gerekli farklı uyarlamaların yapılmasına da ihtiyaç duyulabilir.

6. Yoğunluk haritasına göre risk grubunda bulunan bölgelerde görme engelli personelin idari izinli olarak sayılmasına ihtiyaç duyuluyorsa, bu karar İl Pandemi Kurullarıyla istişare edilerek alınmalı ve değişen durumlara göre yeniden gözden geçirilmelidir.

7. Özel sektörde çalışan görme engellilerin tedbirlerin alındığı süreçte çalışmak zorunda kaldığı,

çalışmayacağı sürenin yıllık izninden düşürüldüğü ve yıllık iznin bitiminde iş akdinin sonlandırıldığı durumlara rastlanmaktadır. Bu tür durumların önüne geçilmeli ve özel sektörde çalışan görme engellilerin, engel durumu nedeniyle işini kaybetmesine neden olabilecek eylemlere karşı tedbir alınmalıdır.

8. Engelli bireylerin çalışma koşullarına dair alınan tedbirlerin uygulanmasını takip etmek üzere denetim mekanizması güçlendirilmeli ve gerekli durumlarda yaptırımlar uygulanmalıdır.

9. Başta çalışma koşulları olmak üzere, görme engellileri ilgilendiren konularda kamu kurumlarıyla sivil toplum kuruluşları arasındaki istişare mekanizmaları daha etkin hale getirilmelidir. Bu cümleden olarak, değişen durumlarda uygulanacak politikaların belirlenmesi sürecine sivil

toplum kuruluşlarının aktif katılımı sağlanmalıdır.

(*) BU BÖLÜM EGED TARAFINDAN HAZIRLANAN AYNI İÇERİKLİ METİNDEN ALINTIDIR.

GÖRME ENGELLİLER SPOR MÜSABAKALARI KORONA VİRÜS ÖNLEMLERİ

1- Antrenman sahasına/salonuna girmeden önce eller su ve alkol bazlı dezenfektanlarla yıkanacak

2- Antrenman sahasına/salonuna girerken dışarıda giymiş olduğu ayakkabıları değişilmesi gerekmektedir.

3- Antrenman sahasına/salonuna girerken görevli personel tarafından herkesin ateşi ölçülecek ve 38 dereceden yüksek atesi olan kişi/kişiler en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilecektir.

4- Tüm Antrenör ve saha/salon çalışanları siperlikli maske takmak zorundadır.

5- Şu an henüz koronavirüs tehlikesi halen geçmediğinden dolayı Takım sporları ve yakın temas içeren (Judo) gibi sporların faaliyetlerine başlamaları henüz uygun bulunmamıştır.

6- Koronvirüs sürecinde yapılacak olan antrenmanlar ve spor müsabakaları kesinlikle her sporcunun yanında bir refakatçi bulunarak yapılması gerekmektedir.

ACİL DURUM HATLARI

KORONA DANIŞMA (COVİD-19): 184

AMBULANS: 112

POLİS İMDAT: 155

İTFAİYE(YANGIN): 110

JANDARMA İMDAT156

ELEKTİRİK ARIZA: 186

DOĞALGAZ ARIZA: 187

SU: 185

BELEDİYE ZABITA: 153

ORMAN YANGINLARI: 177

AİLE İÇİ ŞİDDET: 183

HASTANE ŞİDDET VE TACİZ YARDIMI: 113

CENAZE HİZMETLERİ: 188

SOSYAL YARDIM HATTI: 144

İSTANBUL

GÖRME ENGELLİLER ERİŞEBİLİRLİK EĞİTİM SOSYAL YAŞAM VE SPOR DERNEĞİ